

În luna martie a anului 1981, atunci cînd avea cel mai mult de lucru, cînd timpul primăvăratilic îl îndemna în fiecare an la a colinda dealurile și văile județului și Moldovei, a plecat dintre noi, neașteptat, profesorul Ghenuță Coman, om de mare bucurie sufletească, prieten declarat al tinerilor, cadru didactic de mare ținută, iubitor statornic al istoriei și arheologiei.

Născut în Dodeștii Vasluiului, în ianuarie 1914, ca fiu al Anicăi și Matei Coman, legat prin toate fibrele de plaiurile copilăriei atît de frumos descrise de V. I. Popa — el însuși din aceeași zonă, Ghenuță Coman, urmează școala primară în satul natal, iar studiile liceale la Bîrlad și Vaslui, respectiv la liceele „Codreanu” și „M. Kogălniceanu”, ambele renumite prin corpurile profesoriale și pleiadele de absolvenți, focare de cultură în această zonă.

Studiile universitare le urmează la Iași, unde ca student al Facultății de istorie-filosofie, are posibilitatea să audieze prelegeri de mare ținută susținute de Ilie Minea, Andrei Oțetea, Paul Nicorescu, să participe la cercetări sociologice conduse de Dimitrie Gusti, să se formeze ca adevărat istoric. Pasiunea pentru arheologie i-a fost insuflată de Ioan Nestor, căruia Ghenuță Coman i-a purtat o mare admirație și considerație. Relațiile cu Ioan Nestor au marcat ulterior întreaga activitate profesională a lui Ghenuță Coman, cercetarea arheologică devenind pentru dînsul motivul existenței. După absolvirea facultății este numit profesor la Piatra Neamț, între anii 1941—1948 unde o perioadă de timp este și redactor al ziarului „Piatra Socialistă”, vreme în care coloanele acestuia au găzduit importante articole de popularizare a materialismului dialectic și istoric, prezentarea vieții și activității clasiceilor marxism-leninismului, momente din istoria patriei. Din 1949, dorul de meleagurile natale, pentru care toată viața a tinjit ca un copil, l-au determinat să renunțe la frumusețile zonei nemțene și să se reîntoarcă în județul Vaslui ca profesor la Dodești (1949), Berezeni (1950), Deleni (1951—1952), Vișoara (1953—1954), Murgeni (1955—1975). În această ultimă localitate, profesorul Ghenuță Coman va des-

fășura o activitate de 20 de ani, pusă în slujba ridicării și formării tinerelor generații în spiritul dragostei față de istoria patriei, față de minunatele noastre tradiții de luptă pentru libertate, unitate și independență. Reîntîlnirea cu plaiurile natale a însemnat pentru profesorul Coman și hotărîrea definitivă de a se dedica cercetării arheologice pe care nu a mai părăsit-o niciodată. La Murgeni, singur sau cu sprijinul unor elevi cărora a reușit să le transmită pasiunea cercetării a început să cerceteze sistematic zona, a înființat un muzeu în 1956, a participat la numeroase șantiere arheologice. Ca profesor al liceului din localitate s-a bucurat de stima și prețuirea colegilor și mai micilor săi admiratori — elevii — de care s-a preocupat îndeaproape, contribuind decisiv la formarea mai multor generații de specialiști. După 34 de ani de activitate pusă în slujba catedrei pe care a slujit-o ca nimeni altul, în 1975 iese la pensie, donînd colecția de arheologie Muzeului județean Vaslui, cele peste 1 300 de piese constituind și nucleul secției de istorie veche și arheologie a muzeului. Din același an devine și colaboratorul instituției vasluiene unde va desfășura o bogată activitate de cercetare științifică, de educație. Rodul activității sale neobosite din această perioadă, a fost elaborarea repertoriului arheologic pentru care a efectuat o investigație sistematică în toate localitățile județului Vaslui. Lucrarea care s-a bucurat de o bună primire din partea publicului a fost elogiată de toți specialiștii în domeniu, care au văzut în aceasta un instrument foarte prețios și absolut necesar cercetărilor arheologice, istorice și sociologice. Pe lângă această prodigioasă activitate științifică, profesorul Ghenuță Coman a desfășurat o intensă muncă de propagandă și popularizare a istoriei prin participarea directă la numeroase brigăzi și colective științifice care de-a lungul anilor s-au deplasat în județ. Participant la peste 70 de sesiuni științifice, la numeroase șantiere arheologice, după ce a străbătut în lung și-n lat județul Vaslui și Moldova, bunul nostru coleg și profesor ne-a părăsit atunci cînd prezența sa era mai mult dorită, zi de zi. Model pentru generațiile mai tinere, profesorul Ghenuță Coman va rămîne în amintirea prietenilor și colaboratorilor săi, a tuturor celor care i-au cunoscut exemplul de conștiință profesională împlinită, exemplu de pasiune și de viață închinată arheologiei și cercetării istoriei.

LUCRĂRI TIPĂRITE

1. **Stoișești — un sat cu moșie boierească din Tutova**, Biblioteca de Sociologie, Etică și Politică, București, 1943.
2. **Cercetări arheologice în sudul Moldovei cu privire la secolele V—XI**, în SCIV, 20, 1969, 2, p. 287—314.
3. **Cercetări arheologice cu privire la secolele V—XI în sudul Moldovei (Stepa colinară Horincea — Elan — Prut)**, în Arh.Mold., VI, 1969, p. 277- 315.

4. **Instalații pentru foc în așezările culturii Dridu în sudul Moldovei**, în *Danubius*, IV, Galați, 1970, p. 161—184.
5. **Mărturii arheologice privind creștinismul în Moldova secolelor VI—XII**, în *Danubius*, V, Galați, 1971, p. 75—91.
6. **Evoluția culturii materiale din Moldova de sud în lumina cercetărilor arheologice cu privire la secolele V—XIII**, în *Mem.Antiq.*, III, Piatra Neamț, 1971, p. 479—497.
7. (în colab.), **Bordeie de tip protodridu de la Bogdănești — Fălciu**, în *Mem.Antiq.*, III, Piatra Neamț, 1971, p. 469—477.
8. **Figurine antropomorfe geto-dacice descoperite în județul Vaslui**, în *SCIVA*, 28, 1977, 2, p. 253—256.
9. (în colab.), **Pumnale hallstatiene tîrzii descoperite în Moldova**, în *SCIVA*, 28, 1977, 2, p. 239—245.
10. **Murgeni. Contribuții la istoria unei străvechi așezări**, Vaslui, 1973.
11. **Un nou tip de pumnal descoperit în Moldova**, în *SCIVA*, 29, 1978, 1, p. 139—144.
12. (în colab.), **Un nou sceptru de piatră descoperit în sud-estul Moldovei**, în *SCIVA*, 30, 1979, 1, p. 101—103.
13. **Contribuții la cunoașterea fondului etnic al civilizației secolelor V—XIII în jumătatea sudică a Moldovei**, în *Carpica*, XI, Bacău, 1979, p. 181—216.
14. **Nci cercetări arheologice cu privire la secolele V—XII în partea de sud a Moldovei**, în *Acta MM*, Anuarul Muzeului județean Vaslui, I, 1979, p. 71—100.
15. **Statornicie, continuitate, Repertoriul arheologic al județului Vaslui**, București, 1980.
16. (în colab.), **Săpăturile arheologice de la Drăgești — Vaslui (1978)**, *Materiale*, Oradea, 1979, p. 285—288.
17. (în colab.), **Raport asupra săpăturilor de salvare de la Negri-lești — Vaslui (1976)**, Oradea, 1979, p. 333—337.
18. (în colab.), **Săpăturile arheologice de la Drăgești — Vaslui (1979)**, în *Materiale*, Tulcea, 1980, p. 462—467.
19. (în colab.), **Săpăturile arheologice de la Poienesti — Vaslui (1979)**, în *Materiale*, sub tipar.
20. (în colab.), **Săpăturile arheologice de la Gura Idrici — Vaslui (1979)**, în *Materiale*, Tulcea, 1980, p. 450—454.
21. **Unele considerații privind evoluția vieții religioase din teritoriul est-carpatic în contextul etnogenezei românești**.
22. **Un topor de cupru descoperit la Fistici — Vaslui**, în *SCIVA*, sub tipar.
23. **Suporturi de vatră geto-dacice descoperite la Văleni — Vrancea**, *SCIVA*, sub tipar.
24. **Figurine din lut ars, piatră și os, de la sfîrșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului descoperite în județul Vaslui**, în *Mem. Antiq.*, sub tipar.
25. **Un nou tip de rișniță folosit de geți descoperit în jud. Vaslui**, în *Cibinium*, sub tipar.

26. **Contribuții la cunoașterea vieții agrare din Moldova în perioada secolelor V—XII**, Mat. Slobozia, sub tipar.

ARTICOLE DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

1. **Dodești, după trei ani...**, în „Curierul echipelor studentești”, aug. 1938.
2. **Stoișești — Tutova**, în „Curierul echipelor studentești”, aug. 1938.
3. **De vorbă cu moș Dumitrache**, în „Tiparul”, iulie 1938.
4. **Noi, tineretul de azi, nu ne cunoaștem țara și neamul, de aceea nu știm a prețui și a iubi îndeajuns țara și neamul. Mărturisirile unui student**, în „Curentul”, 19 mai 1941.
5. **Karl Marx (I)**, în „Piatra socialistă”, martie 1945.
6. **Karl Marx (II)**, idem.
7. **Să spulberăm neîncrederea**, în „Piatra socialistă”, aprilie 1945.
8. **Satul**, în „Piatra socialistă”, mai 1945.
9. **Evoluția culturii materiale și spirituale, în sec. V—VI, pe actualul teritoriu al jud. Vaslui**, în „Vremea nouă”, 5 decembrie 1970.
10. **Închegarea procesului de românizare...**, în „Vremea nouă”, 9 ian. 1971.
11. **Fălciul în lumina descoperirilor arheologice**, în „Vremea nouă”, 22 mai 1971.
12. **Folosirea materialelor de istorie locală în educația patriotică**, în „Vremea nouă”, iunie 1971.
13. **Masivul deluros Ciomaga — Mălușteni, leagăn de veche civilizație în județul Vaslui**, în „Vremea nouă”, 25 martie 1972.
14. **Vestigii arheologice romane în județul Vaslui**, în „Vremea nouă”, 10 iunie 1972.
15. **Vestigii arheologice bizantine în județul Vaslui**, în „Vremea nouă”, 17 iunie 1972.
16. **Descoperiri arheologice la Murgeni, sec. III—IV**, „Vremea nouă”, 5 aug. 1972.
17. **Cultura protodridu la Murgeni (sec. VII—IX)**, în „Vremea nouă”, 26 august 1972.
18. **Pledoarie pentru monografia arheologică a județului**, în „Vremea nouă”, 8 sept. 1972.
19. **Vechi sate vasluiene pustiite de boieri**, în „Vremea nouă”, 7 oct. 1972.
20. **Vechi monumente de civilizație pe teritoriul județului nostru**, în „Vremea nouă”, 12 mai 1973.
21. **Silișteni, satul de origine a lui D. Cantemir**, în „Vremea nouă”, 19 mai 1973.
22. **Dominația hunică pe meleagurile vasluiene în lumina ultimelor descoperiri arheologice**, în „Vremea nouă”, 4 august 1973.
23. **Epoca metalelor în județul Vaslui**, în „Vremea nouă”, 14 oct. 1972.
24. **Așezări arheologice pe teritoriul orașului Vaslui**, în „Vremea nouă”, 20 oct. 1973.

25. **Unirea — sinteza aspirațiilor noastre milenare**, în „Vremea nouă”, 24 ian. 1978.
26. **9 Mai — ziua independenței de stat a României și a victoriei asupra fascismului**, în „Vremea nouă”, 8 mai 1979.
27. **O piesă cu reprezentare dublă, bărbat-femeie, descoperită la Ibănești — Vaslui**, în „Contemporanul”, 14 dec. 1979.
28. **„Berbecul” daco-getic de la Ruginești**, în „Contemporanul”, 28 martie 1980.
29. **Unitatea și originalitatea unei civilizații**, în „Vremea nouă”, iulie 1980.
30. **Civilizația socialistă în lumina satului contemporan**, în „Vremea nouă”, 12 ian. 1973.
31. **Amintiri cu Victor Ion Popa**, în „Vremea nouă”, 18 martie 1973.
32. **File din istoria comunei Epureni**, în „Vremea nouă”, 3 nov. 1973.

DIVERSE ACTIVITĂȚI

1. **Cercetări de teren : 1949—1980.**
2. **Organizarea unui muzeu arheologic-istoric la Murgeni, 1956—1964.**
3. **Participarea la săpături arheologice, în colaborare :**
 - 1964, Simila și Zorleni (cu V. Palade)
 - 1966, Văleni — Murgeni (cu Dan Gh. Teodor și V. Palade)
 - 1967—1969, Epureni-gară (cu Dan Gh. Teodor)
 - 1967—1975, Dodești (cu Dan Gh. Teodor, C. Bloșiu, A. Nițu)
 - 1976, Vaslui, Curțile Domnești, (cu Al. Andronic și R. Popescu).
 - — 1977—1980, Drăgești (cu Dan Gh. Teodor, R. Maxim).
 - 1977, Bîrlălești (cu Victor Spinei, R. Maxim)
 - 1979, Gura Idrici (cu R. Maxim)
 - 1979, Poienești (cu Mircea Babeș, Magda Istrate)
4. **Donații :**
 - Pentru Muzeul „V. Pârvan” din Bîrlad, numeroase piese arheologice, 1964,
 - Pentru Muzeul de istorie al Moldovei din Iași, *idem*, 7 iulie 1972,
 - Pentru înființarea Muzeului județean Vaslui, întreaga colecție de arheologie, 18 martie 1975.
5. **Participări la sesiuni științifice, cu comunicări :**

Participă la peste 70 de sesiuni științifice (dintre care București, Iași, Piatra Neamț, Bacău, Slobozia, Tîrgoviște, Focșani, Oradea, Tulcea etc.). În general, toate comunicările susținute au fost tipărite.
6. **Participări active cu brigăzile științifice județene.**

